

ת"פ 30844/03/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 30844-03-20 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

בפני בעניין:	כבוד השופט יואב עטר המאשימה	מדינת ישראל
נגד הנאשם		פלוני (עציר)

גזר דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת הראיות בביצוע עבירות של **דרישת נכס באיומים** (עבירה לפי סעיף 404 רישא לחוק העונשין התשל"ז-1977), **איומים** (עבירה לפי סעיף 192 לחוק הנ"ל), **היזק לרכוש במזיד** (עבירה לפי סעיף 452 לחוק הנ"ל), **גניבה** (עבירה לפי סעיף 384 לחוק הנ"ל) ו**החזקת סכין** (עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל).

2. בהכרעת הדין מיום 9.12.20 עמדתי בהרחבה על נסיבות ביצוע העבירות. בקצה המזלג יצוין, כי המדובר ברצף של עבירות שבוצעו באותו יום שתחילתן בכך שהנאשם נכנס לחנות השייכת למתלונן ("אמיל"), איים עליו באופן מילולי כי ירצח אותו, את רעייתו ואת ילדיו. בהמשך נכנס לחנות נוספת השייכת לאותו מתלונן כשהוא מעשן סיגריה. כאשר עובד החנות ביקשו לצאת מהמקום ניפץ הנאשם את דלת הזכוכית של החנות לאחר שבעט בה. בהיותו מחוץ לחנות ובעקבות דין ודברים עם אדם שהיה שם, עזב הנאשם את המקום וחזר לאחר פרק זמן קצר כשהוא אוזח בידו בסכין גדולה (בהכרעת הדין עמדתי על כך שמסרטוני מצלמות האבטחה ניתן להתרשם מגודלה של הסכין), הגיע אל פתח החנות ובעודו אוזח בסכין בידו (ובשלבים מסוימים אף מנופף בסכין בידו ומצביע באמצעות הסכין אל תוך פנים החנות) דרש מעובד החנות ("מטבי") בקבוקי וודקה, מספר קופסאות סיגריות ופחיות של משקה אנרגיה. מפאת האימה שחש, מסר עובד החנות לנאשם את פריטי הסחורה הנ"ל בשקית והנאשם נטל את אותם פריטים מהמקום ובכך גנב אותם.

3. ראוי לציין, כי הגם שבתחילת ההליך היה הנאשם מיוצג, בעקבות התנהלות הנאשם מול באי הכוח שמונו לו מטעם הסניגוריה הציבורית, בזה אחר זה (עו"ד סימה כוכב, עו"ד עלי אבו לבן ועו"ד ליאור חיימוביץ') בסופו של יום נעתרתי לבקשת הסניגוריה הציבורית לשחררם מייצוג הנאשם בעקבות אי שיתוף הפעולה של הנאשם עם הסניגורים השונים שמונו לו בזה אחר זה, והנאשם ייצג את עצמו משלב ההוכחות ואילך.

4. לאחר שהובהרה לנאשם זכותו לבקש תסקיר שירות המבחן, או להביא ראיות לעונש מטעמו לרבות עדי אופי, הבהיר הנאשם כי אינו מעוניין בתסקיר ונמנע מלזמן עדים מטעמו לעונש.

5. נוכח התנהלות הנאשם, ראוי לציין כי במהלך ההליך גם הוגשו חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי, האחרונה מיום 26.7.20 ממנה עלה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין והיה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירות. יחד עם זאת, מחוות הדעת עולה, כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש משנת 2007 ומאז עבר מעל ל-17 אישפוזים, אובחן כלוקה בסכיזופרניה, הפרעת אישיות דיסוציאלית והפרעות התנהגותיות על רקע שימוש מסיבי בחומרים ממכרים, תוך שנמנע מלשתף פעולה במעקב האמבולטורי ובנטילת הטיפול התרופתי. בחוות הדעת צוין כי מאז מעצרו בתיק דנן, נבדק הנאשם ב-11.3.20 בחדר המיון של מרכז לבריאות הנפש וכי לא נמצא בהחרפה פסיכוטית וביצע את המעשה המיוחס לו בהשפעת אלכוהול ולא נמצא מקום לאישפוז. ביום 23.3.20 נבדק במסגרת שב"ס ואושפז בשל מצב פסיכוטי. ביום 31.3.20 נבדק שוב בלשכת הפסיכיאטר המחוזי והופנה להסתכלות. נוכח הפנייתו להסתכלות אושפז מיום 1.4.20 לשם הסתכלות ובעקבות הסתכלות זו הוגשה חוות דעת שבה נמצא אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. בהמשך, כעולה מחוות הדעת אושפז במב"ן באשפוז כפוי ושחרר בהמשך.

בחוות הדעת צוין, כי הנאשם מבטא מחשבות של יחס ורדיפה כלפי מערכת המשפט והחוק והציג מחשבות שווא של רדיפה על ידי מערכת אכיפת החוק, אך יחד עם זאת, צוין כי ניכר שמבין היטב את כתב האישום והסיטואציה המשפטית בה הוא מצוי לרבות הכרה לעומק של בעלי התפקידים באולם בית המשפט וטווח העונשים הרלוונטי לעבירות, ואף הציג אג'נדה ברורה בנוגע לקו ההגנה. הנאשם אף נימק את התנהלותו בבית המשפט בכך שלא נותנים לו להתבטא ועל כן מבטא את מורת רוחו בקריאות ביניים.

טענות הצדדים:

6. המאשימה בטיעוניה לעונש עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ועתרה לקביעת מתחם עונש הנע בין 18 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל. ביחס לענישה בתוך המתחם עמדה המאשימה על עברו הפלילי של הנאשם ועל התנהלותו וביקשה להשית על הנאשם מאסר בפועל ברף האמצעי של המתחם, להורות על הפעלת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו ולהשית עליו עונשים נילווים בדמות מאסר על תנאי ופיצוי.

7. הנאשם במסגרת טענותיו לעונש, למעשה התמקד בתחושתו כי נעשה לו עיוות דין ועוול, והעלה שורה ארוכה של טענות כנגד המאשימה ובית המשפט ודרש כי תיגזר עליו שנת מאסר בפועל או פחות מכך.

דין והכרעה:

8. העבירות בהן הורשע הנאשם חמורות. הנאשם במעשיו פגע בערכים המוגנים הנוגעים לשמירה על תחושת הביטחון האישי של הציבור בכלל והמתלוננים בפרט.

9. למעשה המדובר בשני אירועים שונים שהתרחשו בסמיכות זמנים ומקום, האחד נוגע לאיומים המילוליים נגד אמיל והשני נוגע לשימוש בסכין ולדרישת הרכוש באיומים מעובד החנות הנוספת שבבעלות אותו אמיל (מטבי) וניפוץ דלת הזכוכית של אותה חנות.

10. ביחס לערכים המוגנים שעומדים בבסיס עבירת האיומים צוין בית המשפט העליון, בע"פ 103/88 משה

ליכטמן נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים]:

"מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת האיומים [...] רוצה לומר, אינטרס החברה להגן על שלווה נפשו של הפרט [...] מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט..."

11. ביחס לעבירה של דרישת נכס באיומים, בע"פ 1938/13 גרבאן נ' מדינת ישראל (27.2.2014), נדרש בית המשפט העליון לעניינו של מערער שהורשע בעבירות דומות של דרישת נכס באיומים, והחזקת סכין, אשר מאפייניהן של אותן עבירות קלים יותר מנסיבות עניינו של הנאשם דנן, מקום בו אותו מערער הגיע לחנות מכלת כשהוא מצויד בסכין מטבח ודרש מהמוכרת כסף מזומן, ואף הניף את הסכין לעבר המוכרת, איים עליה ודרש את הכסף, ולאחר שבעלה של המוכרת נכנס למקום, ונטל מידו של המערער את הסכין עזב המערער את המקום. בית המשפט העליון, ציין ביחס לעבירות אלו כי: "העבירות בהן הורשע המערער - דרישת נכס באיומים, והחזקת סכין - הן קשות [...] באמצעות הטלת אימה ופחד גוזלים אותם עבריינים נכסים וסכומי כסף מבעליהם שעמלו קשה להשגתם. לפעמים הקורבנות נבחרו בצורה שרירותית ולפעמים במכוון [...] בית המשפט מחויב להגן על הקורבנות, ולהטיל ענישה מרתיעה שתסייע במיגור תופעה מעין זו..."

ביחס לעובדה שבסופו של יום לא נעשה שימוש פיזי בסכין מלבד הנפתה לצורך איום (כבעניינו של הנאשם דנן) ציין בית המשפט העליון בעניין גרבאן, כי: "מעשה מעין זה מטיל מורא על המתלוננת, בדמות פגיעה נפשית אף אם לא היתה פגיעה פיזית. בל נשכח כי הנפגע בעבירה זו, אינו יודע בזמן אמת לאן המצב יתדרדר. אין לנפגע [...] הבטחה ממאן דהוא, כי לא יעשה שימוש בסכין בהמשך האירוע. כדי להקנות לאזרח מן השורה ביטחון פנים, הענישה חייבת לשדר מסר ברור שהתנהגות כזו מחייבת ענישה ראויה..."

באותו מקרה (מקום בו לאותו נאשם היה עבר פלילי), הוטל עונש של 3 שנות מאסר בפועל ובית המשפט העליון מצא כי המדובר בעונש ראוי גם בהינתן הנסיבות לקולא.

בת"פ 5194-08-11, מדינת ישראל נ' אבוחצירא (21.11.11), נדרש בית המשפט המחוזי בחיפה למקרה שבו נאשם הגיע לתחנת דלק כשהוא עוטה מסכה על פניו, ומצויד בסכין, ניגש אל המתדלק ודרש ממנו כסף. המתדלק משך את המסכה מפניו של הנאשם, ואותו נאשם ברח מהמקום. באותו מקרה נדון נאשם צעיר בן 22, נעדר עבר פלילי, ל 12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.

בת"פ 25891-03-17, מדינת ישראל נ' מנגיסטו (5.7.17), נדון הנאשם דנן ל-9 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים בנסיבות קלות לאין ערוך מנסיבות ביצוע העבירות דנן, מקום בו שם מדובר היה באיום מילולי שהפנה כלפי אמו (בלא שנלוו לכך ניפוץ דלת או הנפת סכין).

ת"פ 5194-08-11 (מחוזי- חיפה) מדינת ישראל נ' אבוחצירא (21.11.11) נדון נאשם למאסר בן 12 חודשים בגין עבירה של דרישת נכס באיומים. אותו נאשם ניגש למתדלק בתחנת דלק בטירת הכרמל כשעל פניו מסכת פורים וכשהוא מצויד בסכין ודרש את הכסף שברשותו.

עמוד 3

ת"פ 15801-11-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (15.6.15) - בתיק זה נדון הנאשם, בין היתר, ל-7 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של דרישת נכס באיומים, היזק לרכוש במזיד, גניבה וכן החזקה בסם לצריכה עצמית. המדובר בנאשם אשר דרש מאמו ואחותו שיעבירו לו את הכספים להם זכאי מהמל"ל בגין גמילתו מסמים באמצעות איומים שונים.

ת"פ 46349-04-14 **מדינת ישראל נ' חכמון** (4.4.16) שם נקבע מתחם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בגין עבירה בודדת של דרישת נכס באיומים.

12. ביחס לעבירת האיומים הנפרדת כלפי אמיל, הרי שמדיניות הענישה הנוהגת, ככלל, מקום בו מדובר בעבירות איומים בלבד המוגשות בנפרד נעה לרוב בין מאסרים על תנאי לבין מאסרים בני מספר חודשים בפועל, הכול בהתאם לנסיבות המעשה (נסיבות האיום והקשרו) והעושה.

13. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי משקל להצטרבות העבירות והמעשים באופן בו התנהלות הנאשם החריפה שעה שתחילה איים באופן מילולי על אמיל בחנות אחת, בהמשך הגיע לחנות הנוספת, לאחר דין ודברים שם ניפץ בבעיטה את דלת הזכוכית של החנות, עזב את המקום ורק לאחר פרק זמן חזר לאותו מקום לאחר שהצטייד בסכין ארוכה ואז בעודו אוחז בסכין ולפרקים מנופף בה ומצביע באמצעותה, דרש מעובד החנות, מטב"י, את אותם פריטי סחורה, קיבלם ועזב את המקום.

14. לחומרא יש לקחת בחשבון את הנזק שנגרם.

לחומרא יש לקחת בחשבון את האימה שהייתה נופלת על כל אדם סביר במצבו של מטב"י בהינתן הסיטואציה המאיימת בה היה נתון כפי שניתן להתרשם מצילומי מצלמות האבטחה שהוגשו במהלך שמיעת הראיות.

15. לקולת הנאשם נתתי משקל לכך שבסופו של יום לא עשה שימוש בפועל בסכין, וכי האיום על מטב"י היה בהתנהגות ובהנפת הסכין ללא אמירות מילוליות מפורשות.

לקולת הנאשם נתתי משקל לכך שבהמשך תפסו השוטרים בבית הנאשם את הרכוש והחזירוהו.

16. בהינתן כל האמור לעיל, **סבורני כי על מתחם העונש ההולם לנוע בין 12 חודשים לבין 30 חודשים.**

הענישה בתוך גדרי המתחם:

17. לנאשם עבר פלילי מכביד הכולל 6 הרשעות קודמות ורישום נוסף ללא הרשעה.

18. הנאשם נדון במהלך חייו למאסרים בפועל בני 5 שנים (לאחר שהורשע בעבירות מין ואלימות), 14.5 חודשים (בגין עבירות אלימות, סמים ואיומים), 7.5 חודשים (בגין ביצוע עבירות איומים) ו-6.5 חודשים (בגין ביצוע עבירות איומים).

19. את העבירות דנן עבר הנאשם שעה שתלוי ועומד כנגדו מאסר על תנאי בר הפעלה בן 4 חודשים שהושת עליו ביום 23.9.19 לאחר שהורשע בביצוע עבירת איומים שעניינה בכך שהגיע לחנותו של המתלונן ואיים לפגוע במתלונן עצמו וכי ירצח את המתלונן, אשתו וילדיו (בדומה למעשיו של הנאשם באירוע הראשון כלפי אמיל).

20. בגדר שיקולי החומרא נתתי משקל לכך שהנאשם עד עתה לא הפנים את הפסול שבמעשיו, אינו רואה פסול במעשיו ולא הביע כל חרטה שהיא.

בגדר שיקולי החומרא נתתי משקל לצורך בהכללת שיקולי הרתעת היחיד בעניינו של הנאשם מקום בו מגיליון הרשעותיו האחרונות עולה, כי לא רק שאין מדובר במעידה יחידה, אלא במי שהפך את האלימות והאיומים לדרך חיים של ממש.

בגדר שיקולי החומרא נתתי משקל לכך שלא היה בסנקציות העונשיות הקודמות שהושתו עליו כמו גם במאסר על תנאי בר הפעלה בכדי להרתיע את הנאשם מלשוב לסורו זמן קצר יחסית לאחר שחרורו ממאסרו האחרון.

21. במהלך שמיעת הראיות, ניתן היה להתרשם מהתנהלות הנאשם באירוע עצמו, ובמהלך ניהול ההליך ניתן היה להתרשם מהנאשם עצמו. בהינתן מקום מגוריו של הנאשם, סמוך למקום עבודתו של המתלונן, בהינתן הרקע הקודם הנלמד מהרשעותיו האחרונה בגין איום בנסיבות זהות, ולאור הרושם שנותר בעקבות ההתרשמות מהתנהלות הנאשם באירוע עצמו (כנלמד במהלך שמיעת הראיות), ומהתנהלות הנאשם במהלך המשפט דומה כי הנאשם, גם כיום, עשוי לסכן את ביטחון המתלונן או הציבור באופן המצדיק, גם הכללת שיקולי ההגנה על שלום הציבור. ער אני לכך שעל פי הוראות סעיף 40ה' לחוק העונשין, לכאורה ניתן גם לחרוג מהמתחם לחומרא בשל שיקול זה, ואולם בעניינו של הנאשם, לא מצאתי כי יש מקום לחרוג מהמתחם בשל כך, אך בגדר שיקולי הענישה בתוך המתחם, ראוי לקחת בחשבון גם את הצורך בהגנה על שלום הציבור מפני הנאשם נוכח ההתרשמות מהנאשם.

22. העובדה שהנאשם כפר באשמה וניהל את פרשת הראיות עד תומה, לא תיזקף לחובת הנאשם. זכותו של הנאשם לדרוש מהמאשימה להוכיח את שטוענת היא בכתב האישום, ואולם, הנאשם אינו זכאי להקלות הניתנות לנאשמים הבוחרים להודות ואשר הודאתם מגלמת נטילת אחריות לצד חיסכון בזמן שיפוטי, המצדיקים בפני עצמם הקלה מהעונש הראוי.

23. לקולת הנאשם נתתי משקל של ממש לנלמד מחוות הדעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי אודות הרקע הפסיכיאטרי, האשפוזים הרבים שעבר והעובדה שהוא מוכר מזה שנים רבות למערכת בריאות הנפש.

לקולת הנאשם נתתי משקל לכך שמגיליון הרשעותיו של הנאשם עולה, כי חמישה הליכים קודמים נוספים שהתנהלו כנגדו הופסקו בשל מצבו הנפשי.

לקולת הנאשם נתתי משקל מסוים להתרשמות מהנאשם עצמו ומנסיבותיו.

24. בהינתן כל האמור לעיל, סבורני כי יש לגזור את דינו של הנאשם ברף הבינוני של המתחם.

25. ביחס לאופן הפעלת המאסר המותנה, ברירת המחדל שקבע המחוקק בסעיף 58 לחוק העונשין, היא כי: **"מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא [...] את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות"**. בעניינו של הנאשם דן לא מצאתי כי מתקיימות אותן נסיבות המצדיקות חריגה מהכלל שהתווה המחוקק.

26. נוכח הפגיעה בתחושת הביטחון האישי של המתלונן ושל מטב"י, העולה לאין שיעור על ערך הרכוש שממילא הוחזר, ואף על ערך דלת הזכויות שניפץ הנאשם, סבורני כי יש מקום לחייב את הנאשם בפיצוי לשניהם. יחד עם זאת, הגם שער אני לכך שההלכה היא כי העדר יכולת כספית אינה שיקול רלוונטי לקביעת סכום הפיצוי (ע"פ 5205/17 **אבו עיאדה נ' מדינת ישראל** [15.10.18], ע"פ 961/16 **אלהרוש נ' מדינת ישראל** [25.11.18]), נתתי משקל ליכולות הכלכליות של הנאשם כפי שניתן להתרשם מנסיבותיו של הנאשם עצמו, מהנאשם ואף מהעולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית כי הנאשם מתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי. על מנת להקל על הנאשם בנטל הנשיאה בפיצויים, יחולקו אלו לשיעורים.

27. לאור האמור לעיל, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 19 חודשי מאסר בפועל.

ב. אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 4 חודשים מת"פ 30347-06-19 של בית משפט השלום בבאר שבע, וזאת במצטבר למאסר שהושת. **סך הכול ירצה הנאשם 23 חודשי מאסר בפועל שיימנה מיום מעצרו 9.3.2020**

ג. 12 חודשי מאסר, וזאת על תנאי, שלא יעבור משך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו, כל עבירת אלימות מסוג פשע ו/או רכוש מסוג פשע.

ד. 6 חודשי מאסר, וזאת על תנאי, שלא יעבור משך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו, כל עבירת אלימות מסוג עוון, לרבות איומים ו/או כל עבירת רכוש מסוג עוון.

ה. פיצוי למתלונן אמיל משייב (ע"ת/1 ברשימת עדי התביעה שבכתב האישום) בסך 2,500 ₪. הפיצוי ישולם ב-5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.4.21 ובכל 1 בחודש שלאחריו. לא יעמוד הנאשם באחד מן השיעורים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מידי ותישא תוספת פיגורים כחוק.

ו. פיצוי לנפגע העבירה מטב"י צימבליוק (ע"ת/3 ברשימת עדי התביעה שבכתב האישום) בסך של 2,500 ₪. הפיצוי ישולם ב-5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.4.21 ובכל 1 בחודש שלאחריו. לא יעמוד הנאשם באחד מן השיעורים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מידי ותישא תוספת פיגורים כחוק.

המזכירות תעביר לנאשם את שוברי הפיצוי באמצעות שב"ס.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

ניתן היום, י"ח שבט תשפ"א, 31 ינואר 2021, במעמד הצדדים